

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 września 2022 r.

Pozycja 187

POSTANOWIENIE

z dnia 8 czerwca 2022 r.

Sygn. akt Ts 161/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.Z. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 85t ust. 11 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215) w zakresie, w jakim „nie przewiduje kontroli sądowej wydanego orzeczenia w przedmiocie zawieszenia nauczyciela w czynnościach”, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 85t ust. 6 i 10 ustawy wskazanej w punkcie pierwszym w zakresie, w jakim „dozwala na rozpatrzenie odwołania, a w dalszej kolejności zażalenia od zawieszenia nauczyciela w czynnościach przez Komisje Dyscyplinarne działające odpowiednio przy właściwym wojewodzie oraz Ministrze Edukacji Narodowej na posiedzeniu niejawnym bez udziału obwinionego lub jego obrońcy”, z art. 31 ust. 3 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w części, w jakiej kwestionuje zgodność art. 85t ust. 6 i 10 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215) w zakresie, w jakim „dozwala na rozpatrzenie odwołania, a w dalszej kolejności zażalenia od zawieszenia nauczyciela w czynnościach przez Komisje Dyscyplinarne działające odpowiednio przy właściwym wojewodzie oraz Ministrze Edukacji Narodowej na posiedzeniu niejawnym bez udziału obwinionego lub jego obrońcy”, z art. 31 ust. 3 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji;

2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w pozostałej części.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 listopada 2020 r. (data nadania) T.Z. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Decyzją Wójta Gminy N. (województwo małopolskie) z 26 czerwca 2020 r. (nr: [...]) skarżącego zawieszono w pełnieniu obowiązków dyrektora Szkoły Podstawowej [...]. Od tej decyzji skarżący wniósł odwołanie.

Postanowieniem Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie z 10 lipca 2020 r. (nr: [...]) odwołania nie uwzględniono, a zaskarżoną decyzję utrzymano w mocy do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego. Na to postanowienie skarżący wniósł zażalenie.

Wydanym na posiedzeniu niejawnym postanowieniem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej z 3 sierpnia 2020 r. (nr: [...]; dalej: postanowienie z 3 sierpnia 2020 r.) zażalenie nie zostało uwzględnione, a zaskarżone postanowienie utrzymano w mocy. W treści postanowienia pouczoono skarżącego, iż od tego postanowienia nie przysługuje mu odwołanie do sądu. W skardze konstytucyjnej postanowienie to wskazano jako ostateczne rozstrzygnięcie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393). Pismem z 28 sierpnia 2020 r. skarżący wniósł o dokonanie reasumpcji tego postanowienia. Pismem Przewodniczącego Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej z 30 września 2020 r. poinformowano skarżącego, iż wniesienie złożonego wniosku jest niedopuszczalne.

2. Pismem z 15 stycznia 2021 r. (data nadania) skarżący wykonał zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 16 grudnia 2020 r. (doręczone 11 stycznia 2021 r.) wzywające do doręczenia wskazanych dokumentów. Natomiast pismem z 22 września 2021 r. (data nadania) skarżący odpowiedział na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 6 września 2021 r. (doręczone 16 września 2021 r.), wzywające do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej.

3. Kwestionowanym w skardze przepisom ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215; obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 1762; brzmienie inkryminowanych przepisów nie uległo zmianie; dalej: u.k.n.) skarżący zarzucił, iż stanowiąc podstawę postanowienia z 3 sierpnia 2020 r. doprowadziły do naruszenia jego konstytucyjnych wolności lub praw. Kwestionowanemu art. 85t ust. 11 u.k.n. w zakresie, w jakim nie przewiduje kontroli sądowej wydanego orzeczenia w przedmiocie zawieszenia nauczyciela w czynnościach zarzucił naruszenie prawa do sądu w ujęciu wynikającym z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji oraz naruszenie zasady równości odczytywanej z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Natomiast kwestionowanemu art. 85t ust. 6 i 10 u.k.n. w zakresie, w jakim „dozwała na rozpatrzenie odwołania, a w dalszej kolejności zażalenia od zawieszenia nauczyciela w czynnościach przez Komisje Dyscyplinarne działające odpowiednio przy właściwym wojewodzie oraz Ministrze Edukacji Narodowej na posiedzeniu niejawnym bez udziału obwinionego lub jego obrońcy”, zarzucił naruszenie prawa do obrony w związku z przekroczeniem zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga nie jest oczywiście bezzasadna i czy spełnia przesłanki uzasadniające nadanie jej dalszego biegu.

2. Skarga konstytucyjna w części, w jakiej kwestionuje konstytucyjność art. 85t ust. 6 i 10 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215; obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 1762; dalej: u.k.n.) w zakresie, w jakim „dozwala na rozpatrzenie odwołania, a w dalszej kolejności zażalenia od zawieszenia nauczyciela w czynnościach przez Komisje Dyscyplinarne działające odpowiednio przy właściwym wojewodzie oraz Ministrze Edukacji Narodowej na posiedzeniu niejawnym bez udziału obwinionego lub jego obrońcy”, nie jest oczywiście bezzasadna oraz spełnia przesłanki uzasadniające nadanie jej dalszego biegu (art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK).

Skarżący jest reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK). Skarga konstytucyjna zawiera przedstawienie stanu faktycznego sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK) oraz argumentację, zgodnie z którą kwestionowany art. 85t ust. 6 i 10 u.k.n. we wskazanym w skardze zakresie, stanowiąc podstawę postanowienia Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej z 3 sierpnia 2020 r. (nr: [...]; dalej: postanowienie Komisji), doprowadził – jak wyjaśnia skarżący – do naruszenia jego wolności lub praw wynikających z art. 31 ust. 3 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK). W skardze wskazano bowiem, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego oraz w jaki sposób – jego zdaniem – zostały w tym zakresie naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK). Przedstawia również uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK). Skarga konstytucyjna została wniesiona z zachowaniem ustawowego terminu (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK). Pełnomocnik skarżącego oświadczył także, iż od postanowienia Komisji nie wniesiono innego nadzwyczajnego środka zaskarżenia (art. 53 ust. 1 pkt 6 u.o.t.p.TK).

3. Natomiast w części, w jakiej skarga kwestionuje konstytucyjność art. 85t ust. 11 u.k.n. w zakresie, w jakim „nie przewiduje kontroli sądowej wydanego orzeczenia w przedmiocie zawieszenia nauczyciela w czynnościach”, nie spełnia wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji i skonkretyzowanego w art. 53 ust 1 pkt 1 u.o.t.p.TK wymogu określenia przepisu stanowiącego podstawę ostatecznego orzeczenia o wolnościach lub prawach skarżącego.

Warunkiem przyjęcia przez Trybunał Konstytucyjny do rozpoznania skargi jest, stosownie do treści art. 53 ust 1 pkt 1 u.o.t.p.TK określenie przepisu, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej ostatecznie orzekł o wolnościach lub prawach skarżącego. Skarżący wskazał, że ostateczną decyzją, która narusza jego prawo do sądu (prawo odwołania do sądu) jest postanowienie Komisji. Mimo, iż w treści tego postanowienia zawarto pouczenie, że skarżącemu nie przysługuje odwołanie do sądu, rozstrzygnięcie to nie jest – w rozumieniu przepisów u.o.t.p.TK – ostatecznym orzeczeniem, stanowiącym o braku „sądowej kontroli orzeczenia w przedmiocie zawieszenia nauczyciela w czynnościach”. Dokumentem takim byłby wyrok, decyzja lub inne orzeczenie nieprzyjmujące do rozpoznania żądania skarżącego o przeprowadzenie sądowej kontroli postanowienia Komisji (por. postanowienie pełnego składu TK z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35). Tymczasem skarżący nie podjął próby odwołania się do sądu od postanowienia Komisji. Złożył jedynie 28 sierpnia 2020 r. wniosek o jego reasumpcję, który nie został rozpoznany, o czym poinformowano skarżącego pismem z 30 września 2020 r. W skardze konstytucyjnej skarżący nie domaga się jednak przeprowadzenia kontroli zgodności z Konstytucją przepisu art. 85t ust. 11 u.k.n. w zakresie, w jakim nie przewiduje reasumpcji postanowienia Komisji, ale jak już wskazano wyżej – w zakresie, w jakim „nie przewiduje sądowej kontroli orzeczenia wydanego w przedmiocie zawieszenia nauczyciela w czynnościach”. Orzeczenia, które naruszałoby prawo skarżącego do sądowej kontroli orzeczenia Komisji, skarżący nie przedłożył Trybunałowi Konstytucyjnemu.

4. W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił, jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na punkt pierwszy sentencji niniejszego postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.